

MATÈRIES DESTRESES LINGÜÍSTIQUES, CIÈNCIES DE LA NATURALESA, CIÈNCIES SOCIALS, EDUCACIÓ ARTÍSTICA

EDAT: 1r ESO (12-13 anys)

OBJECTIUS DE LES FITXES DE TREBALL

Per mitjà d'esta proposta didàctica reflexionarem sobre el paper de les dones en la història i ens preguntarem per què no hi ha el mateix nombre de dones i homes en els nostres llibres de text.

Investigarem dones que han tingut un gran pes en la nostra història però que, en canvi, han passat inadvertides. Finalment, arreplegarem tots estos aprenentatges i investigacions i gravarem per equips uns *podcasts* per a donar a conèixer la vida i les aportacions d'estes dones invisibles.

Treball individual:

Persones que han marcat en la història

Les Sense Barret

1

Persones que han marcat en la història

Respon aquestes preguntes amb sinceritat i després us proposarem una breu reflexió.

Quants esportistes homes conec?

- Cap Entre 1 i 5 Més de 5

Quantes esportistes dones conec?

- Cap Entre 1 i 5 Més de 5

Quants científics homes conec?

- Cap Entre 1 i 5 Més de 5

Quantes científiques conec?

- Cap Entre 1 i 5 Més de 5

Quants escriptors conec?

- Cap Entre 1 i 5 Més de 5

Quantes escriptores conec?

- Cap Entre 1 i 5 Més de 5

Quants cantants homes conec?

- Cap Entre 1 i 5 Més de 5

Quantes cantants dones conec?

- Cap Entre 1 i 5 Més de 5

Quants pintors conec?

- Cap Entre 1 i 5 Més de 5

Quantes pintores conec?

- Cap Entre 1 i 5 Més de 5

Per a la posada en comú us deixem algunes preguntes que us poden ajudar:

- Coneixem el mateix nombre de dones que d'homes? Per què? Són millors?
- Què és el masclisme?
- Què és el feminisme?
- Què és la invisibilització? Apareixen dones importants en els nostres llibres de text? La història que es mostra en els llibres de text no està completa, només ens conta la col·lecció de fets que ha seleccionat un autor.
- Què és el sostre de vidre?
- Què passaria si una autora de best-seller tapara el seu nom i decidira escriure un llibre amb un pseudònim? Com per exemple JK Rowling (1965), popular novel·lista que va donar vida a Harry Potter. Per què ho hauria de fer?

2

Les Sense Barret

A continuació us proposem la visualització d'alguns fragments de diversos documentals. Hi trobareu respostes per a algunes de les preguntes que us hem plantejat.

La generació del 27:

1a PART "LES SENSE BARRET" (fins al minut 3: introducció):
<http://www.rtve.es/alicarta/videos/imprescindibles/imprescindibles-sin-sombrero/3318136/>

Per què en coneixem sobretot els homes?

2a PART "LES SENSE BARRET" (fins al minut 4)
<http://www.rtve.es/alicarta/videos/imprescindibles/imprescindibles-sin-sombrero-ocultas-impecables/5049337/>

Treball en equip

Escoltem i analitzem *podcasts*

Creem els nostres *podcasts*

Com difondrem els *podcasts*?

En esta segona part us proposem treballar en grups de 4 o 5 alumnes. És recomanable que els grups siguin heterogenis, d'esta manera l'alumnat podrà ajudar-se i aportar perspectives diverses a l'hora de fer propostes i prendre decisions.

A través de les diferents activitats se'ls plantejarà gravar un *podcast* sobre una dona que consideren que hauria d'estar en els llibres de text.

1

Escoltem i analitzem *podcasts*

A continuació escoltarem de la mà d'Estíbaliz Espinosa Ríu una breu introducció a la vida de dones científiques que han fet aportacions importants al llarg de la història de la biomedicina. Esta minisèrie de ràdio, que s'anomena "**Cápsulas de Son**", s'emet en **Ràdio Voz** els dilluns a les 13.35 h; així, si us semblen interessants, podreu continuar descobrint històries noves cada setmana.

Per mitjà de les preguntes que haurà de respondre l'alumnat després de l'audició, extrauran la informació més interessant i analitzaran alguns aspectes que els serviran per a la creació dels seus propis *podcasts*.

Ací us proposem **dos estratègies per a treballar la comprensió** i ajudar-los al treball en equip. Trieu la que s'ajuste més bé a les necessitats o la realitat del grup:

OPCIÓ 1 Escolteu tots junts un dels *podcasts*. Que cada grup conteste a les preguntes utilitzant la tècnica cooperativa que us proposem a continuació i, després, compartiu les vostres impressions.

OPCIÓ 2 Cada un dels grups escolta un *podcast* diferent de forma autònoma. Repartiu-vos-els perquè no hi haja dos grups que escolten el mateix. D'esta manera, podran conèixer moltes més històries i compartir-les després amb la resta de la classe.

Per a contestar les preguntes poseu en pràctica la tècnica "**llapis al centre**" d'introducció al treball cooperatiu. Esta tècnica ajudarà l'alumnat a intercanviar opinions i arribar a acords. Està explicada amb més deteniment en el material de l'alumnat, però és important que emfatitzeu en la importància que **ningú no pot escriure fins que tot el grup no tinga acordada i clara la resposta**. D'ací ve el nom de la tècnica: hauran de deixar els bolígrafs o llapis al centre de les taules i únicament agafar-los una vegada hagen arribat a un acord.

Minisèrie ràdio: <https://www.ciber-bbn.es/programas-transversales/programa-de-difusion-e-internacionalizacion/biomedicina-con-y-para-la-sociedad/miniserie-de-radio>

Altres *podcasts* interessants: <https://www.ondacero.es/programas/la-rosa-de-los-vientos/audios-podcast/mujeres-con-historia/>

- Dones amb Història: La veritable història d'Astrid Lindgren, la mare de Pippi Långstrump.
- Dones amb Història: L'única guerrillera que va acompanyar el "Ché" Guevara, Tamara Bunke. A "Dones amb Història", de *La Rosa de los Vientos*, Silvia Casasola ens parla de Tamara Bunke, que va ser l'única guerrillera que va acompanyar el "Ché" Guevara.

2

Creem els nostres *podcasts*

Alguna vegada heu parlat en la ràdio? Us agrada escoltar-la? A diferència de la televisió, el cinema o el teatre, en la ràdio no veiem els personatges ni el decorat, per la qual cosa cal esforçar-se molt més perquè l'oïdor es clave en la història i s'imagini la situació. Això és un art i cal aprendre a fer-ho. Us heu fixat en alguns dels recursos que utilitzen en els *podcasts* que heu escoltat? Quins no utilitzen i podríem utilitzar nosaltres?

Algunes idees: campanetes, música, canvis de to de veu, volum de la veu, silencis, onomatopeies...

Per a dur a terme la **tasca final**, és a dir, la gravació del nostre *podcast*, seguirem els passos següents:

1. Seleccionar la dona que volem investigar. A més de totes les Sense Barret que s'esmenten en el vídeo que heu visualitzat i de les dones de "Cápsulas de Son", ací teniu altres materials que us poden ajudar:

- *La Vanguardia*. "Quinze dones que han marcat i canviat la història" <https://www.lavanguardia.com/vida/20180307/441317420277/mujeres-importantes-historia.html>
- *20 minutos*. "Dones que van fer història" <https://listas.20minutos.es/lista/mujeres-que-hicieron-historia-298052/>
- *Cultura Joven* "Escriptores famoses ocultes" <http://www.culturajoven.es/escritoras-famosas-ocultas/>
- Cançó: Dones silenciades Te'n podria dir mil: https://www.youtube.com/watch?v=z1yw898h_Cl

Us recomanem que cada un dels grups, una vegada elegida la dona que volen investigar, compartisca la seua elecció perquè no es repetisquen. Una opció podria ser apuntar-les en la pissarra o en un lloc visible perquè la resta de grups no faça la mateixa elecció.

2. Investiguem la nostra "dona invisible"

- Biografia: dades més rellevants.
- Curiositats.
- Quina va ser la seua aportació a la història?

3. Escrivim minicontes (personatges, diàleg...)

- Què contarem? Quines són les coses que ens semblen més rellevants?
- Quants personatges parlaran? (No han de ser necessàriament mare i fill)
- És important que les històries que escriviu siguin senzilles, entretingudes i fàcils de comprendre. No cal que ho conteu tot, només haureu de plantar una llavor de curiositat. A qui li interesse, ja investigarà pel seu compte!

4. Repartim les funcions

- Personatges
- Efectes especials (música d'inici, música final, presentació dels components del grup, sons...)
- Com gravarem?

5. Assaig general, revisions i millores

6. Gravació

7. Gravem i muntem amb Audacity (programa gratuït per a Windows, Mac i Linux)

Ací us deixem diversos tutorials d'Audacity:

Tutorial Audacity 2.2.2 (12:36 minuts):

- <https://www.youtube.com/watch?v=jbWgWaBxxuU>
- El tutorial comença amb la descàrrega i la instal·lació.
- A partir del minut 2:06 comença l'explicació per a treballar amb el programa.

Com es fa un *podcast* amb Audacity (30:50 minuts)

- <https://www.youtube.com/watch?v=qToqbeZ4xqk>
- El tutorial comença amb la descàrrega i la instal·lació.
- A partir del minut 01:28 comença l'explicació del treball amb el programa.

AUDACITY TUTORIAL BÀSIC en castellà | Como Funciona Audacity en PC 【CURS GRATIS 2019 (28:28 minuts)

- <https://www.youtube.com/watch?v=nJocfSRSqUA>

3

Com difondrem els *podcasts*?

Després d'investigar, seleccionar la informació més rellevant i pensar com l'explicarem perquè siga interessant i entretinguda, ha arribat el moment de decidir com la farem arribar al món.

Us proposem que cada grup faça una pluja d'idees breu; aconselleu-los que no en descarten cap, que tots i totes se senten lliures per a donar la seua opinió. Posteriorment, quan tots els grups posen en comú les propostes podrem seleccionar les més factibles per a dur-les a terme.

De segur que tenen moltes idees, ací us n'aportem altres:

- Difusió per Internet: per mitjà del bloc de l'aula o de l'escola, per les xarxes socials, per correu electrònic...

- Difusió en el nostre entorn pròxim: podem compartir-les amb la resta de classes de l'escola o muntar una exposició-audició senzilla perquè les nostres famílies i amistats vinguen a visitar-la.
- Podem fer-les arribar a l'ajuntament del nostre municipi o a altres escoles, acompanyant-les d'una carta explicant la nostra investigació o argumentant per què ho hem fet.
- Si "xafardegeu" una miqueta la web on hem sentit els *podcasts* de dones, podreu veure que és un programa de Ràdio Voz que està en procés; és a dir, cada dilluns en pengen un de nou. A més, esta minisèrie ha servit per a publicar un llibre titulat *Cápsulas de Son*, escrit per Estíbaliz Espinosa Río i il·lustrat per Irene Sanjuán Quijada. Què us sembla si els escrivim i els enviem les nostres gravacions?

ALTRES MATERIALS INTERESSANTS

- ELS CURTS GUANYADORS DEL CONCURS DE MICROCINE HISTÒRIES DE DONES EN 60 SEGONS <https://culturainquieta.com/es/cine/item/13835-los-ganadores-del-concurso-de-microcine-historias-de-mujeres-en-60-segundos.html>